Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά C

C/2026/2836

26.5.2026

Ανακοίνωση της Επιτροπής

Έγγραφο καθοδήγηση για την εφαρμογή της οδηγίας-πλαισίου για τα ύδατα κατά την αδειοδότηση νέων έργων και υφιστάμενων δραστηριοτήτων με ιδιαίτερη έμφαση στον τομέα εξόρυξης

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(C/2026/2836)

Εισαγωγή

Στο σχέδιο δράσης της ΕΕ για τους πόρους ([1]), η Επιτροπή δεσμεύτηκε να υποβάλει «*έγγραφο καθοδήγησης ώστε να καταστεί στα κράτη μέλη απλούστερη και πιο εναρμονισμένη η εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας για την περιβαλλοντική αδειοδότηση, συμπεριλαμβανομένων πτυχών που σχετίζονται με τον τομέα εξόρυξης*». Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης έχει στόχο να συμβάλει στη μείωση των αβεβαιοτήτων σχετικά με τις διαδικασίες και τα κριτήρια αξιολόγησης που απαιτούνται για τη διενέργεια περιβαλλοντικών εκτιμήσεων και τα οποία απορρέουν από την οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα (στο εξής: ΟΠΥ) ([2]).

Η πρωτοβουλία αυτή αποσκοπεί στη στήριξη της συνολικής ανθεκτικότητας της Ευρώπης, με βάση ένα ισχυρό και σαφές κανονιστικό πλαίσιο για την πολιτική για τα ύδατα, την ευρωπαϊκή στρατηγική για την ανθεκτικότητα των υδάτων και τον στόχο μας να μειώσουμε τις εξαρτήσεις από τα ορυκτά καύσιμα και τις εισαγωγές κρίσιμων πρώτων υλών που απαιτούνται για την επιτάχυνση της ενεργειακής μετάβασης. Σήμερα, η ασυνεπής εφαρμογή της ΟΠΥ εντός και μεταξύ των κρατών μελών επηρεάζει την ανθεκτικότητα των υδάτων και το κόστος και την πιθανότητα απόκτησης άδειας, στοιχεία που αποτελούν βασικές παραμέτρους στις οποίες βασίζονται οι επενδυτικές αποφάσεις, ιδίως στον τομέα των κρίσιμων πρώτων υλών ([3]), όπως ορίζονται στην πράξη για τις κρίσιμες πρώτες ύλες ([4]).

Για την αντιμετώπιση των ανωτέρω προκλήσεων, το παρόν έγγραφο καθοδήγησης εξετάζει τις διατάξεις της οδηγίας-πλαισίου για τα ύδατα (στο εξής: ΟΠΥ) και των δύο θυγατρικών οδηγιών της, της οδηγίας για τα υπόγεια ύδατα (στο εξής: ΟΥΥ) ([5]) και της οδηγίας για τα πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος (στο εξής: ΟΠΠΠ) ([6]), όπως τροποποιήθηκαν τελευταία με την οδηγία (ΕΕ) 2026/805 ([7]), οι οποίες ρυθμίζουν την αδειοδότηση νέων έργων ή δραστηριοτήτων.

Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης βασίζεται στην πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, σύμφωνα με την οποία για την ερμηνεία πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνο το γράμμα μιας διάταξης, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη νομική πράξη της οποίας αποτελεί μέρος ([8]).

Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης δεν αντικαθιστά, δεν προσθέτει ούτε τροποποιεί τις διατάξεις της εν λόγω νομοθεσίας, η οποία αποτελεί το μόνο μέσο που καθορίζει τις εφαρμοστέες νομικές υποχρεώσεις. Το έγγραφο καθοδήγησης δεν θα πρέπει να εξετάζεται μεμονωμένα, αλλά πρέπει να ερμηνεύεται σε συνδυασμό με τη σχετική νομοθεσία και δεν αποτελεί αυτοτελή αναφορά. Μόνο το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αρμόδιο για την οριστική και δεσμευτική ερμηνεία του δικαίου της ΕΕ.

([1]) COM(2025) 945 final Σχέδιο δράσης RESourceEU: Επιτάχυνση της στρατηγικής μας για τις κρίσιμες πρώτες ύλες με στόχο την προσαρμογή σε μια νέα πραγματικότητα.

([2]) Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1).

([3]) SWD(2023) 161 final Έκθεση εκτίμησης των επιπτώσεων που συνοδεύει το έγγραφο Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για την εξασφάλιση ασφαλούς και βιώσιμου εφοδιασμού με κρίσιμες πρώτες ύλες και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 168/2013, (ΕΕ) 2018/858, (ΕΕ) 2018/1724 και (ΕΕ) 2019/1020.

([4]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1252 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 2024, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για την εξασφάλιση ασφαλούς και βιώσιμου εφοδιασμού με κρίσιμες πρώτες ύλες και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 168/2013, (ΕΕ) 2018/858, (ΕΕ) 2018/1724 και (ΕΕ) 2019/1020 (ΕΕ L, 1252, 3.5.2024).

([5]) ([5]) Οδηγία 2006/118/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με την προστασία των υπόγειων υδάτων από τη ρύπανση και την υποβάθμιση (ΕΕ L 372 της 27.12.2006, σ. 19).

([6]) ([6]) Οδηγία 2008/105/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ L 348 της 24.12.2008, σ. 84).

([7]) Οδηγία (ΕΕ) 2026/805 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαρτίου 2026, για την τροποποίηση της οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων, της οδηγίας 2006/118/ΕΚ σχετικά με την προστασία των υπόγειων υδάτων από τη ρύπανση και την υποβάθμιση και της οδηγίας 2008/105/ΕΚ σχετικά με πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ L 2026/805 της 20.4.2026, σ. 1). Όπου οι πρόσφατες τροποποιήσεις έχουν αλλάξει τις υφιστάμενες διατάξεις, συζητούνται μόνο οι νέες διατάξεις, αν και τα κράτη μέλη εξακολουθούν να έχουν προθεσμία έως τον Δεκέμβριο του 2027 για να τις μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο.

([8]) KRONE-Verlag, C-65/20, EU:C:2021:471, σκέψη 25.

Στόχος του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης είναι η μείωση των αβεβαιοτήτων σχετικά με τα ουσιώδη στοιχεία και τις διαδικασίες που απαιτούνται για τη διενέργεια της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων που απορρέει από την ΟΠΥ. Εξετάζει επίσης τις υφιστάμενες διατάξεις που επιτρέπουν στα κράτη μέλη να θέτουν χαμηλότερους περιβαλλοντικούς στόχους όταν δεν υπάρχουν εφικτά μέτρα για την επίτευξη καλής κατάστασης των υδάτων (δηλαδή δεν υπάρχουν μέτρα για τη βελτίωση της κατάστασης) ή όταν η καλή κατάσταση μπορεί να επιτευχθεί μόνο με δυσανάλογο κόστος. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όσον αφορά την ανανέωση αδειών για υφιστάμενες εγκαταστάσεις ή δραστηριότητες. Επιπλέον, οι πλέον πρόσφατες αλλαγές στην ΟΠΥ, την ΟΠΠΠ και την ΟΥΥ εισάγουν πρόσθετες δυνατότητες εξαίρεσης για τις οποίες είναι σκόπιμο να παρασχεθεί πρόσθετη καθοδήγηση με σκοπό να διασφαλιστεί η εναρμονισμένη εφαρμογή τους σε όλα τα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη, ιδίως στο πλαίσιο της κοινής στρατηγικής εφαρμογής (στο εξής: ΚΣΕ) για την εφαρμογή της ΟΠΥ, για παράδειγμα για την αναθεώρηση προηγουμένως συμφωνηθέντων εγγράφων καθοδήγησης ΚΣΕ ([9]), καθώς και στο πλαίσιο των διαρθρωμένων διαλόγων για τα ύδατα, για την προώθηση αποτελεσματικότερης και συγκρίσιμης εφαρμογής των αξιολογήσεων που σχετίζονται με την ΟΠΥ στο πλαίσιο της αδειοδότησης έργων κρίσιμων πρώτων υλών.

Οι ίδιες ερμηνείες της Επιτροπής μπορούν, τηρουμένων των αναλογιών, να εφαρμοστούν και σε άλλα έργα ή δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με στρατηγικούς τομείς που προωθούνται στο πλαίσιο της οδηγίας ΙΙΙ για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ([10]), της πράξης για τα μικροκυκλώματα ([11]) ή της πράξης για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών ([12]).

Η καθοδήγηση συμπληρώνει τις συνεχιζόμενες προσπάθειες της Επιτροπής για επιτάχυνση της αδειοδότησης, συμπεριλαμβανομένης της πρόσφατης πρότασης κανονισμού για την επιτάχυνση των εκτιμήσεων των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ([13]), η οποία προτείνει απλουστευμένες και εσπευσμένες διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων των ενιαίων σημείων επαφής, της ψηφιοποίησης και των ταχύτερων διαδικασιών, καθώς και, για στρατηγικούς τομείς, διατάξεις σχετικά με το υπέρτερο δημόσιο συμφέρον, τη σιωπηρή συμφωνία και την επίλυση διαφορών.

Μολονότι η ΟΠΥ καθορίζει τέσσερις διαφορετικούς ορισμούς της «κατάστασης», δηλαδή την *οικολογική* και *χημική* κατάσταση των επιφανειακών υδάτων και την *ποσοτική* και *χημική* κατάσταση των υπόγειων υδάτων, οι κατευθυντήριες γραμμές επικεντρώνονται στη χημική κατάσταση τόσο των επιφανειακών όσο και των υπόγειων υδάτων, δεδομένου ότι οι περισσότερες δυσκολίες έχουν ανακύψει σε σχέση με έργα που ενδέχεται να επηρεάσουν τη χημική κατάσταση.

Το έγγραφο καθοδήγησης διαρθρώνεται γύρω από οκτώ ερωτήσεις που βασίζονται στις δυσκολίες που ανέφεραν τα ενδιαφερόμενα μέρη στο πλαίσιο των αιτήσεων για νέες άδειες ή ανανεώσεις υφιστάμενων αδειών. Στόχος τους είναι να προσφέρουν λύσεις με βάση την ερμηνεία διαφόρων διατάξεων της ΟΠΥ, της ΟΥΥ και της ΟΠΠΠ. Ειδικότερα, το έγγραφο καθοδήγησης εξηγεί τις υφιστάμενες δυνατότητες ευελιξίας για τα κράτη μέλη κατά την αξιολόγηση της χημικής κατάστασης και της πιθανής επιδείνωσής της, τονίζοντας ότι οι στόχοι της ΟΠΥ πρέπει να επιτευχθούν σε επίπεδο υδατικού συστήματος στο σύνολό του. Στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνει ότι η ΟΠΠΠ αναγνωρίζει ότι ενδέχεται να μην είναι δυνατόν για ορισμένες εξορυκτικές ή βιομηχανικές δραστηριότητες να μειώσουν τη συγκέντρωση ενός ή περισσότερων ρύπων στα λύματά τους κάτω από την τιμή του προτύπου ποιότητας περιβάλλοντος (στο εξής: ΠΠΠ) που ορίζει η νομοθεσία, με αποτέλεσμα υπερβάσεις των υφιστάμενων συγκεντρώσεων ρύπανσης κοντά στο σημείο απόρριψης. Ως εκ τούτου, η ΟΠΠΠ προβλέπει τον καθορισμό «ζωνών ανάμειξης» εντός των οποίων είναι αποδεκτή η υπέρβαση των ΠΠΠ για έναν ρύπο από το εν λόγω σημείο απόρριψης, υπό την προϋπόθεση ότι τα ΠΠΠ τηρούνται στο υδατικό σύστημα στο σύνολό του. Στο έγγραφο καθοδήγησης τονίζεται επίσης ότι είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη οι φυσικές συγκεντρώσεις υποβάθρου και η βιοδιαθεσιμότητα κατά τον καθορισμό προτύπων ποιότητας ή την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, ώστε να αποφεύγεται ο καθορισμός προτύπων ποιότητας σε αδικαιολόγητα αυστηρό επίπεδο και να διασφαλίζεται η ορθή αξιολόγηση της συμμόρφωσης.

Επιπλέον, το έγγραφο καθοδήγησης εξηγεί τις σχετικές με την αδειοδότηση απαιτήσεις βάσει της ΟΠΥ, τις υφιστάμενες δυνατότητες ευελιξίας βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 7 και το νεοεισαχθέν άρθρο 4 παράγραφοι 7α και 7β που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τα κράτη μέλη για την αδειοδότηση έργων που ενδέχεται να οδηγήσουν σε υποβάθμιση της κατάστασης ενός υδατικού συστήματος. Το έγγραφο εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο οι εν λόγω δυνατότητες ευελιξίας μπορούν να εφαρμοστούν για τη διευκόλυνση έργων εξόρυξης και επεξεργασίας μετάλλων, μεταξύ άλλων όσον αφορά την έμμεση χημική υποβάθμιση, επαναλαμβάνοντας παράλληλα ότι η ΟΠΥ δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιτρέπει την υποβάθμιση της χημικής κατάστασης ενός υδατικού συστήματος λόγω άμεσων απορρίψεων ρύπων.

([9]) wfd - βιβλιοθήκη.

([10]) Οδηγία (ΕΕ) 2023/2413 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Οκτωβρίου 2023, για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 και της οδηγίας 98/70/ΕΚ όσον αφορά την προώθηση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, και την κατάργηση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2023/2413, 31.10.2023).

([11]) Κανονισμός (ΕΕ) 2023/1781 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Σεπτεμβρίου 2023, για τη θέσπιση πλαισίου μέτρων για την ενίσχυση του οικοσυστήματος ημιαγωγών της Ευρώπης και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/694 (ΕΕ L 229 της 18.9.2023, σ. 1).

([12]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1735 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου μέτρων για την ενίσχυση του οικοσυστήματος παραγωγής τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ευρώπης και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1724 (ΕΕ L, 2024/1735, 28.6.2024).

([13]) Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την επιτάχυνση των εκτιμήσεων περιβαλλοντικών επιπτώσεων [COM(2025) 984 final].

Τέλος, το έγγραφο καθοδήγησης εξηγεί ότι για τις υφιστάμενες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των εξορυκτικών δραστηριοτήτων, ενδέχεται να ισχύουν άλλες εξαιρέσεις κατά την επανεξέταση των αδειών ή εγκρίσεων. Αυτό σημαίνει ότι οι παρατάσεις των προθεσμιών πέραν του 2027 (εφόσον δικαιολογούνται από τις φυσικές συνθήκες) και οι χαμηλότεροι περιβαλλοντικοί στόχοι μπορούν να καθοριστούν υπό ορισμένες προϋποθέσεις πέραν του 2027 σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφοι 4 και 5.

Αυτά είναι τα οκτώ ερωτήματα γύρω από τα οποία διαρθρώθηκε το έγγραφο καθοδήγησης:

1. Πώς διενεργείται η αξιολόγηση της χημικής κατάστασης όσον αφορά τη μη υποβάθμιση;

2. Πώς προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη συγκεκριμένοι ρύποι λεκανών απορροής ποταμών για τα επιφανειακά ύδατα και ρύποι εθνικού ενδιαφέροντος για τα υπόγεια ύδατα;

3. Πώς μπορούν να ληφθούν υπόψη οι φυσικές συγκεντρώσεις υποβάθρου και η βιοδιαθεσιμότητα κατά τον καθορισμό προτύπων ποιότητας περιβάλλοντος (ΠΠΠ) ή την αξιολόγηση της συμμόρφωσης;

4. Πώς μπορεί ο καθορισμός ζωνών ανάμειξης να συμβάλει στη διευκόλυνση της αδειοδότησης χωρίς να διακυβεύεται η επίτευξη του γενικού στόχου της οδηγίας;

5. Τι απαιτεί η οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα όσον αφορά την αδειοδότηση;

6. Ποιες είναι οι δυνατότητες ευελιξίας που προβλέπονται στην οδηγία για την κάλυψη νέων δραστηριοτήτων βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης;

7. Ποιες είναι οι νέες εξαιρέσεις που θεσπίστηκαν πρόσφατα και πώς μπορούν να βοηθήσουν τους τομείς της εξόρυξης και της επεξεργασίας μετάλλων;

8. Ποιες άλλες δυνατότητες ευελιξίας υπάρχουν στην οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα ώστε να διασφαλίζεται η δυνατότητα ανανέωσης/παράτασης των αδειών για υφιστάμενες δραστηριότητες και εγκαταστάσεις;

1. **Πώς διενεργείται η αξιολόγηση της χημικής κατάστασης όσον αφορά τη μη υποβάθμιση;**

Νομικές διατάξεις και σχετική νομολογία του ΔΕΕ:

Άρθρο 2 παράγραφος 10 και άρθρο 2 παράγραφος 12· Άρθρο 2 παράγραφος 24 και άρθρο 2 παράγραφος 25· Άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο i) και άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο i)· Άρθρο 8 παράγραφοι 1 και 2 και παραρτήματα II και V της οδηγίας-πλαίσιο 2000/60/ΕΚ για τα ύδατα (ΟΠΥ)· Άρθρο 3 παράγραφος 1 της οδηγίας 2006/118/ΕΚ για τα υπόγεια ύδατα (ΟΥΥ), όπως τροποποιήθηκε πρόσφατα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο γ) και το άρθρο 3 νέες παράγραφοι 1α και 1β και συναφή παραρτήματα· Άρθρο 3 παράγραφος 1α της οδηγίας 2008/105/ΕΚ για τα πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος (ΟΠΠΠ), όπως τροποποιήθηκε πρόσφατα με το άρθρο 3 παράγραφος 1α σημεία iii) και iv) και το άρθρο 3 παράγραφος 1α τελευταίο εδάφιο και συναφή παραρτήματα, καθώς και ο νέος ορισμός στο άρθρο 2 παράγραφος 43 της ΟΠΥ για την «*υποβάθμιση της κατάστασης υδατικού συστήματος*».

Σχετική νομολογία του ΔΕΕ: Αποφάσεις της 1ης Ιουλίου 2015, *Weser*, C-461/13 και της 28ης Μαΐου 2020, *Land Nordrhein-Westfalen*, C-535/18.

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Η **αξιολόγηση της χημικής κατάστασης των επιφανειακών υδάτων** για τους σκοπούς των περιβαλλοντικών στόχων του άρθρου 4 της ΟΠΥ βασίζεται στη συμμόρφωση με τα πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος (ΠΠΠ) σε επίπεδο ΕΕ που καθορίζονται για τις ουσίες που προσδιορίζονται σε επίπεδο ΕΕ και, από την 21η Δεκεμβρίου 2027 ([14]), με τα εθνικά πρότυπα που καθορίζονται για τις ουσίες που χαρακτηρίζονται από τα κράτη μέλη ως ρύποι εθνικού ενδιαφέροντος, τους λεγόμενους ειδικούς ρύπους λεκανών απορροής ποταμών (στο εξής: RBSP). Η **αξιολόγηση της χημικής κατάστασης των υπόγειων υδάτων** βασίζεται στη συμμόρφωση με τα πρότυπα ποιότητας που καθορίζονται σε επίπεδο ΕΕ, καθώς και με τις ανώτερες αποδεκτές τιμές που καθορίζονται από τα κράτη μέλη για τους ρύπους εθνικού ενδιαφέροντος. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με την ΟΠΥ, τα εν λόγω πρότυπα ποιότητας εφαρμόζονται σε επίπεδο υδατικού συστήματος και ότι ένα ΠΠΠ ενδέχεται να μην εφαρμόζεται αυτόματα ως οριακή τιμή εκπομπών σε επίπεδο μεμονωμένων εγκαταστάσεων ή δραστηριοτήτων.

([14]) Οδηγία (ΕΕ) 2026/805. Όπου οι πρόσφατες τροποποιήσεις έχουν αλλάξει τις υφιστάμενες διατάξεις, συζητούνται οι νέες διατάξεις, αν και τα κράτη μέλη εξακολουθούν να έχουν προθεσμία έως τον Δεκέμβριο του 2027 για να τις μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο.

Όταν γίνεται αναφορά στα **εναρμονισμένα πρότυπα ποιότητας της ΕΕ και στις προθεσμίες συμμόρφωσης για τους ρύπους σε επίπεδο ΕΕ τόσο στα επιφανειακά όσο και στα υπόγεια ύδατα** ([15]), θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι, για τους ρύπους σε επίπεδο ΕΕ που εισήχθησαν μετά την πρώτη έκδοση της ΟΠΠΠ και της ΟΥΥ, ενδέχεται να ισχύουν μεγαλύτερες προθεσμίες συμμόρφωσης και εξαιρέσεις που σχετίζονται με τον χρόνο. Σύνοψη των εν λόγω προθεσμιών παρατίθεται στο παράρτημα Ι του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης.

Για την αξιολόγηση της κατάστασης ενός υδατικού συστήματος, τα κράτη μέλη βασίζονται στα αποτελέσματα της παρακολούθησης. Για την αξιολόγηση της πιθανής υποβάθμισης της κατάστασης ως αποτέλεσμα ενός έργου, τα κράτη μέλη βασίζονται στη μοντελοποίηση ή στην κρίση εμπειρογνωμόνων σχετικά με την αναμενόμενη κατάσταση μετά το έργο. Η οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα παρέχει σχετικά ευρεία διακριτική ευχέρεια στα κράτη μέλη όσον αφορά την **παρακολούθηση των επιφανειακών και υπογείων υδάτων**, π.χ. όσον αφορά την πιθανή ομαδοποίηση των υδατικών συστημάτων, τον αριθμό και την τοποθεσία των σημείων παρακολούθησης, τα ποιοτικά στοιχεία που πρέπει να παρακολουθούνται και τις συνιστώμενες συχνότητες παρακολούθησης. Αυτό επιτρέπει την προσαρμογή στις τοπικές συνθήκες.

Η **αξιολόγηση της συμμόρφωσης για την καλή χημική κατάσταση** πραγματοποιείται στο επίπεδο ολόκληρου του υδατικού συστήματος, λαμβανομένων υπόψη των αποτελεσμάτων των αντιπροσωπευτικών σημείων παρακολούθησης που βρίσκονται σε αυτό και επιλέγονται έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν το μέγεθος και τις επιπτώσεις της πίεσης στο σύνολό της ([16]).

Σύμφωνα με την ΟΠΥ, τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για τον καθορισμό των υδατικών συστημάτων με βάση τα χαρακτηριστικά κάθε περιοχής λεκάνης απορροής ποταμού. Αυτό γίνεται σύμφωνα με τους ορισμούς της ΟΠΥ που περιλαμβάνονται στο άρθρο 2 της ΟΠΥ ([17]) και τους γενικούς κανόνες που ορίζονται στο παράρτημα ΙΙ της ΟΠΥ. Κύριος σκοπός του προσδιορισμού των «υδατικών συστημάτων» είναι να καταστεί δυνατή η ακριβής περιγραφή της κατάστασης και η σύγκρισή της με τους περιβαλλοντικούς στόχους. Η ΟΠΥ επιτρέπει σε δύο συστήματα να χαρακτηρίζουν συστήματα επιφανειακών υδάτων (συστήματα Α και Β), ένα που βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στο μέγεθος και ένα άλλο σε πιο ευέλικτα κριτήρια με ισοδύναμο αποτέλεσμα ([18]). Όσον αφορά τα υπόγεια ύδατα, δεδομένων των χαρακτηριστικών τους, η ΟΠΥ παρέχει μεγαλύτερη ευελιξία για τον χαρακτηρισμό τους. Διατίθεται πρόσθετη καθοδήγηση σχετικά με τον προσδιορισμό των υδατικών συστημάτων ([19]). Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το μέγεθος του υδατικού συστήματος, το οποίο καθορίζεται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τους προαναφερθέντες κανόνες, μπορεί να έχει αντίκτυπο στην εν λόγω εκτίμηση.

Οι στόχοι της ΟΠΥ, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη υποβάθμισης, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1, ισχύουν για τα υδατικά συστήματα και όχι για μεμονωμένες εγκαταστάσεις αυτές καθαυτές. Ωστόσο, η νομολογία έχει καταστήσει σαφές ότι η υποχρέωση των κρατών μελών να διασφαλίζουν τη μη υποβάθμιση της κατάστασης των υδατικών συστημάτων καλύπτει μεμονωμένα έργα που μπορούν να εγκριθούν όταν αυτό απαιτείται σύμφωνα με το σύστημα παρεκκλίσεων που προβλέπεται στο άρθρο 4 ([20]). Ταυτόχρονα, η ΟΠΥ υιοθετεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τους ελέγχους της ρύπανσης. Κατά την αξιολόγηση των επιπτώσεων νέων έργων ή νέων δραστηριοτήτων στη χημική κατάσταση ενός δεδομένου υδατικού συστήματος, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη **όλες τις υφιστάμενες πηγές ρύπανσης** που επηρεάζουν τα ίδια υδατικά συστήματα και τις δυνατότητες μείωσης της ρύπανσης των εν λόγω πηγών.

Αυτό συνεπάγεται ότι τα κράτη μέλη μπορούν να διευκολύνουν την αδειοδότηση νέου έργου που θα συνεπάγεται νέες απορρίψεις μειώνοντας τις επιτρεπόμενες απορρίψεις υφιστάμενων εγκαταστάσεων, για παράδειγμα απαιτώντας τη χρήση των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνολογιών μείωσης των εκπομπών. Αυτό μπορεί να γίνει μόνο εάν οι αρμόδιες αρχές έχουν σαφή εικόνα όλων των δραστηριοτήτων που επηρεάζουν το υδατικό σύστημα, καθώς και της δυνατότητας επανεξέτασης και επικαιροποίησης των σχετικών αδειών, ώστε να μειωθεί το φορτίο ρύπων τους και να καταστεί δυνατή η έναρξη νέας δραστηριότητας και η απόρριψη των ίδιων ρύπων στο ίδιο υδατικό σύστημα, χωρίς αυτό να οδηγεί σε υποβάθμιση της χημικής κατάστασης. Αυτό θα απαιτήσει καλή συνεργασία και συντονισμό μεταξύ των διαφόρων αρχών που επιβλέπουν την ποιότητα των υδάτων και εκείνων που είναι αρμόδιες για την αδειοδότηση. Ο συντονισμός αυτός απαιτείται βάσει του άρθρου 5 της οδηγίας για τις βιομηχανικές εκπομπές (στο εξής: ΟΒΕ) ([21]) και αντικατοπτρίζεται στο άρθρο 10 της ΟΠΥ. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι, στις περισσότερες

([15]) Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ΟΠΠΠ και η ΟΥΥ χρησιμοποιούν διαφορετικούς όρους για τα αντίστοιχα πρότυπα ποιότητας· αντίστοιχα «πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος» για τα επιφανειακά ύδατα και «πρότυπα ποιότητας» για τα υπόγεια ύδατα.

([16]) Αυτό προκύπτει από τον ορισμό της «καλής χημικής κατάστασης» στο άρθρο 2 παράγραφοι 24 και 25 της ΟΠΥ, καθώς και από τις διατάξεις παρακολούθησης που ορίζονται στο παράρτημα V τμήματα 1.3 και 2.4 της ΟΠΥ. Τα έγγραφα καθοδήγησης ΚΣΕ αριθ. 7 — «Παρακολούθηση βάσει της οδηγίας-πλαισίου για τα ύδατα», αριθ. 15 — «Παρακολούθηση υπόγειων υδάτων», αριθ. 19 — «Χημική παρακολούθηση επιφανειακών υδάτων» και αριθ. 40 — «Συχνότητα χημικής παρακολούθησης στα επιφανειακά ύδατα» — που είναι διαθέσιμα στο circabc προτείνουν μια συνολική μεθοδολογική προσέγγιση για την παρακολούθηση της εφαρμογής της οδηγίας-πλαισίου για τα ύδατα.

([17]) Τα συστήματα επιφανειακών και υπόγειων υδάτων ορίζονται αντίστοιχα στο άρθρο 2 παράγραφος 10 της ΟΠΥ («σύστημα επιφανειακών υδάτων»: διακεκριμένο και σημαντικό στοιχείο επιφανειακών υδάτων, όπως π.χ. μια λίμνη, ένας ταμιευτήρας, ένα ρεύμα, ένας ποταμός ή μια διώρυγα, ένα τμήμα ρεύματος, ποταμού ή διώρυγας, μεταβατικά ύδατα ή ένα τμήμα παράκτιων υδάτων) και στο άρθρο 2 παράγραφος 12 («σύστημα υπόγειων υδάτων»: συγκεκριμένος όγκος υπόγειων υδάτων εντός ενός ή περισσότερων υδροφόρων οριζόντων).

([18]) ([18]) Παράρτημα ΙΙ τμήμα 1.2 της ΟΠΥ.

([19]) Το έγγραφο καθοδήγησης ΚΣΕ αριθ. 2 — Προσδιορισμός υδατικών συστημάτων — που είναι διαθέσιμο στο circabc παρέχει συγκεκριμένες πρακτικές προτάσεις για τον προσδιορισμό των υδατικών συστημάτων βάσει της οδηγίας-πλαισίου για τα ύδατα.

([20]) C-461/13, σημείο 48.

([21]) Οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης) (ΕΕ L 334 της 17.12.2010, σ. 17).

περιπτώσεις, χάρη στη συνεχή τεχνολογική πρόοδο την οποία στηρίζει και το νεοσυσταθέν Κέντρο καινοτομίας για τον βιομηχανικό μετασχηματισμό και τις εκπομπές (INCITE) ([22]) και στα καινοτόμα προϊόντα που εισάγονται στην αγορά από παράγοντες με έδρα την ΕΕ, νέες αντιρρυπαντικές τεχνολογίες καθίστανται ολοένα και πιο διαθέσιμες στην αγορά και μπορούν να εφαρμοστούν στην αναβάθμιση υφιστάμενων εγκαταστάσεων. Με τη σειρά της, η μείωση των εκπομπών από τέτοιες εγκαταστάσεις μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της ΟΠΥ, δημιουργώντας παράλληλα ένα περιθώριο για την πιθανή προσθήκη απορρίψεων από νέες δραστηριότητες χωρίς συνολική επιδείνωση της κατάστασης.

Παραδείγματα:

— Μια νέα δραστηριότητα εξόρυξης ή επεξεργασίας μετάλλων πρέπει να λάβει περιβαλλοντική άδεια που θα της επιτρέπει να απορρίπτει λύματα που περιέχουν PFAS σε γειτονικό ποταμό. Ωστόσο, ο ποταμός επηρεάζεται ήδη από άλλες βιομηχανικές δραστηριότητες που απορρίπτουν ορισμένες ποσότητες PFAS, οι οποίες είναι ήδη υπεύθυνες για κακή κατάσταση. Προκειμένου να αποφευχθεί η επιδείνωση της κατάστασης ως αποτέλεσμα της νέας δραστηριότητας, η αρμόδια αρχή θα μπορούσε να αποφασίσει να επανεξετάσει τις άδειες για τις υφιστάμενες δραστηριότητες. Αυτές ενδέχεται να έχουν χορηγηθεί πριν από πολύ καιρό, όταν δεν υπήρχαν κατάλληλες τεχνικές μείωσης της ρύπανσης για τη μείωση των απορρίψεων PFAS και, εν τω μεταξύ, ενδέχεται να έχουν καταστεί διαθέσιμες νέες τεχνικές μείωσης και, ως εκ τούτου, θα μπορούσαν να ενσωματωθούν στις σχετικές άδειες. Η μείωση των εκπομπών PFAS από υφιστάμενες δραστηριότητες θα μπορούσε να επιτρέψει τη διεξαγωγή της νέας δραστηριότητας χωρίς αυτό να οδηγήσει σε υποβάθμιση του υδατικού συστήματος ή να θέσει σε κίνδυνο τη μελλοντική συμμόρφωση με τα ΠΠΠ για τα PFAS.

— Για την αδειοδότηση νέας εγκατάστασης που απορρίπτει κοβάλτιο σε συγκεκριμένο υδατικό σύστημα, η αρμόδια αρχή θα μπορούσε να τροποποιήσει τις άδειες άλλων εγκαταστάσεων που απορρίπτουν κοβάλτιο στο ίδιο υδατικό σύστημα, απαιτώντας από αυτές να βελτιώσουν την επεξεργασία των λυμάτων τους, ώστε οι συνολικές απορρίψεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προέρχονται από τη νέα εγκατάσταση, να μην οδηγούν σε υποβάθμιση της χημικής κατάστασης.

— Για τα αρχικά ΠΠΠ για το νικέλιο (που καθορίστηκαν το 2008), υπάρχει η δυνατότητα αναβολής της συμμόρφωσης μέσω χρονικών παρατάσεων έως το τέλος του 2027. Τα επικαιροποιημένα (και αυστηρότερα) ΠΠΠ για το νικέλιο στην ΟΠΠΠ που θεσπίστηκαν με την τελευταία αναθεώρηση του 2026 θα πρέπει να έχουν τηρηθεί έως τις 22 Δεκεμβρίου 2033, με πιθανή χρονική παράταση έως τις 22 Δεκεμβρίου 2039 (ή πέραν αυτής, εάν δικαιολογείται από «φυσικές συνθήκες»).

2. **Πώς προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη συγκεκριμένοι ρύποι λεκανών απορροής ποταμών (RBSP) για τα επιφανειακά ύδατα και ρύποι εθνικού ενδιαφέροντος για τα υπόγεια ύδατα;**

Νομικές διατάξεις:

Άρθρο 2 παράγραφος 30β της πρόσφατα τροποποιημένης ΟΠΥ και άρθρο 3 παράγραφος 1β και παράρτημα ΙΙ της πρόσφατα τροποποιημένης ΟΥΥ, καθώς και νέο παράρτημα ΙΙ της πρόσφατα τροποποιημένης ΟΠΠΠ.

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Όσον αφορά τα *επιφανειακά ύδατα*, από τον νέο ορισμό των RBSP ([23]) προκύπτει ότι υπάρχουν τρία στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν αποφασίζεται αν ένας συγκεκριμένος ρύπος θα πρέπει να χαρακτηριστεί RBSP και να καθοριστεί (εθνικό) ΠΠΠ. Πρώτον, το χωρικό στοιχείο, δηλαδή ο ρύπος προσδιορίζεται ως απορριπτόμενος σε σημαντική ποσότητα σε επίπεδο λεκάνης ή υπολεκάνης απορροής ποταμού —και όχι κατ' ανάγκη σε επίπεδο μεμονωμένου υδατικού συστήματος. Δεύτερον, το στοιχείο «ποσότητα», δηλαδή ο ρύπος θα πρέπει να απορρίπτεται σε «σημαντικές ποσότητες». Τρίτον, το πραγματικό «στοιχείο κινδύνου», δηλαδή οι απορρίψεις αυτές πρέπει να συνεπάγονται «σημαντικό κίνδυνο» για το υδάτινο περιβάλλον ή μέσω αυτού στο έδαφος του κράτους μέλους. Αυτό σημαίνει ότι, με βάση την αξιολόγηση των πιέσεων και των επιπτώσεων που διενεργούνται σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙ της ΟΠΥ, τα κράτη μέλη δεν χρειάζεται να χαρακτηρίσουν έναν συγκεκριμένο ρύπο ως ΣΔΛΑΠ εάν ο εν λόγω ρύπος απορρίπτεται σε ολόκληρη τη λεκάνη απορροής ποταμού μόνο σε ασήμαντες ποσότητες που δεν ενέχουν κίνδυνο, ακόμη και αν απορρίπτεται από νέα δραστηριότητα.

Επίσης, όσον αφορά τα *υπόγεια ύδατα*, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να επιλέγουν σε επίπεδο λεκάνης απορροής ποταμού τα υδατικά συστήματα που πρέπει να παρακολουθούνται για τις εν λόγω πρόσθετες εθνικές παραμέτρους ρύπανσης, οι οποίες είναι ενδεικτικές των επιπτώσεων των τοπικών πιέσεων λόγω των οποίων τα συστήματα κινδυνεύουν να μην επιτύχουν καλή χημική κατάσταση, και να καθορίζουν αναλόγως τις μέγιστες επιτρεπόμενες ανώτερες αποδεκτές τιμές για τους εν λόγω *ρύπους εθνικού ενδιαφέροντος*.

([22]) Βλ. εδώ: Κέντρο καινοτομίας για τον βιομηχανικό μετασχηματισμό και τις εκπομπές | INCITE.

([23]) Βλ. τον νέο ορισμό του RBSP στο άρθρο 2 παράγραφος 30β της ΟΠΥ. Για την υποστήριξη της εφαρμογής μέσω παραδειγμάτων και βέλτιστων πρακτικών, υπάρχει μη δεσμευτική, τεχνική καθοδήγηση σχετικά με τον καθορισμό του ΠΠΠ ΟΠΥ — Βιβλιοθήκη.

Τόσο για τα RBSP (επιφανειακά ύδατα) όσο και για τους ρύπους εθνικού ενδιαφέροντος (υπόγεια ύδατα) ισχύουν διαφορετικές προθεσμίες συμμόρφωσης ανάλογα με τη χρονική στιγμή κατά την οποία προσδιορίστηκαν οι σχετικοί ρύποι. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη διαθέτουν περιθώριο ελιγμών όσον αφορά την καθοδήγηση της συμμόρφωσης εντός των κατάλληλων χρονοδιαγραμμάτων (βλ. παράδειγμα).

Παραδείγματα:

— Τα κράτη μέλη δεν χρειάζεται να χαρακτηρίσουν το κοβάλτιο ως RBSP εάν ο εν λόγω ρύπος απορρίπτεται σε ολόκληρη τη λεκάνη απορροής ποταμού μόνο σε ασήμαντες ποσότητες που δεν ενέχουν κίνδυνο, ακόμη και αν απορρίπτεται από νέα δραστηριότητα.

Εάν ένα κράτος μέλος χαρακτήρισε το 2022 το αρσενικό ως ρύπο εθνικού ενδιαφέροντος στα υπόγεια ύδατα και έχει ορίσει αναλόγως οριακή τιμή, η εν λόγω οριακή τιμή πρέπει να τηρείται μόνο έως το 2033, δηλαδή έως το τέλος της περιόδου του RBSP ([24]) που έπεται εκείνης κατά την οποία καθορίστηκε η εθνική οριακή τιμή. Επιπλέον, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόσουν εξαίρεση που σχετίζεται με τον χρόνο σε περίπτωση που η οριακή τιμή δεν μπορεί να επιτευχθεί κατά την ημερομηνία συμμόρφωσης του 2033, και μπορούν να αναβάλουν τη συμμόρφωση κατά μία επιπλέον περίοδο του RBSP, δηλαδή έως το 2039 (βλ. άρθρο 3 νέα παράγραφος 1β της ΟΥΥ). Αυτές οι ημερομηνίες συμμόρφωσης και οι πιθανές χρονικές εξαιρέσεις παρέχουν στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών και στους φορείς εκμετάλλευσης ευρύ περιθώριο για τον προσδιορισμό και την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων για τη διασφάλιση, τελικά, της συμμόρφωσης με τις οριακές τιμές που καθορίζονται κατά τον/τους τρέχοντα/-ες (και τον μελλοντικό/-ούς) κύκλο/-ους.

3. **Πώς μπορούν να ληφθούν υπόψη οι φυσικές συγκεντρώσεις υποβάθρου και η βιοδιαθεσιμότητα κατά τον καθορισμό προτύπων ποιότητας περιβάλλοντος (ΠΠΠ) ή την αξιολόγηση της συμμόρφωσης;**

Νομικές διατάξεις:

Παράρτημα 1 μέρος Α υποσημείωση 12 και παράρτημα Ι μέρος Β σημείο 3 της ΟΠΠΠ· Άρθρο 2 παράγραφος 5 και παράρτημα ΙΙ μέρη Α και Γ της ΟΥΥ.

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Για **ουσίες που απαντώνται στη φύση** ([25]), όπως μέταλλα, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι φυσικές συγκεντρώσεις υποβάθρου και η βιοδιαθεσιμότητα ([26]), ώστε να αποφεύγεται ο καθορισμός προτύπων ποιότητας σε αδικαιολόγητα αυστηρό επίπεδο ή να αξιολογείται δεόντως η συμμόρφωση. Η νομοθεσία επιτρέπει στα κράτη μέλη να το πράξουν, τόσο για τα επιφανειακά όσο και για τα υπόγεια ύδατα.

Για τα **επιφανειακά ύδατα**, **η βιοδιαθεσιμότητα λαμβάνεται υπόψη** κατά τον καθορισμό ΠΠΠ σε επίπεδο ΕΕ. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να πράξουν το ίδιο κατά τον καθορισμό εθνικών ΠΠΠ, κατά περίπτωση ([27]). Τα **φυσικά επίπεδα υποβάθρου** θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τα ΠΠΠ με βάση τις παρακολουθούμενες συγκεντρώσεις. Οι φυσικές συγκεντρώσεις υποβάθρου μπορούν να αφαιρεθούν από τις μετρούμενες συγκεντρώσεις πριν από τη σύγκριση με τα ΠΠΠ για τα επιφανειακά ύδατα.

Για τα **υπόγεια ύδατα**, **λαμβάνονται υπόψη τα φυσικά επίπεδα υποβάθρου κατά τον καθορισμό των ανώτερων αποδεκτών τιμών**.

Ως εκ τούτου, για τα **νέα έργα**, τα κράτη μέλη θα πρέπει να **καθορίζουν τις φυσικές συγκεντρώσεις υποβάθρου** για τα επηρεαζόμενα υδατικά συστήματα πριν από την έναρξη του έργου, καθώς αυτά αναπόφευκτα διαφέρουν από τόπο σε τόπο. Αυτό θα πρέπει να λαμβάνεται δεόντως υπόψη στο πλαίσιο οποιασδήποτε διαδικασίας έγκρισης ή αδειοδότησης.

([24]) Τα RBSP αναφέρονται στο/στα σχέδιο/-α διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού, το/τα οποίο/-α τα κράτη μέλη πρέπει να καταρτίζουν ανά εξαετία, καθορίζοντας προγράμματα μέτρων για τη συμμόρφωση με τους στόχους της ΟΠΥ.

([25]) Ουσίες που απαντώνται στη φύση, όπως μέταλλα, μπορούν να ανιχνευθούν απουσία οποιασδήποτε πηγής ρύπανσης. Ως αποτέλεσμα αυτής της φυσικής παρουσίας, πολλοί υδρόβιοι οργανισμοί ενδέχεται να έχουν προσαρμοστεί σε αυξημένες συγκεντρώσεις των εν λόγω ουσιών και, ως εκ τούτου, οι επιπτώσεις των εν λόγω ουσιών στους υδρόβιους οργανισμούς μπορεί να είναι μικρότερες.

([26]) Η βιοδιαθεσιμότητα και, ως εκ τούτου, η τοξικότητα μπορούν να επηρεαστούν σημαντικά από τη χημεία του νερού (π.χ. σκληρότητα, pH, διαλυμένος οργανικός άνθρακας και άλλες παράμετροι ποιότητας του νερού που επηρεάζουν τη βιοδιαθεσιμότητα).

([27]) Για την υποστήριξη της εφαρμογής μέσω παραδειγμάτων και βέλτιστων πρακτικών, έχει θεσπιστεί μη δεσμευτική τεχνική καθοδήγηση σχετικά με τη συνεκτίμηση της βιοδιαθεσιμότητας μετάλλων και των φυσικών συγκεντρώσεων υποβάθρου κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης (καθοδήγηση ΚΣΕ αριθ. 38 — Τεχνική καθοδήγηση για ΠΠΠ όσον αφορά τα μέταλλα — διαθέσιμη στο circabc).

Παραδείγματα:

— Όσον αφορά τα επιφανειακά ύδατα, εάν υπάρχει παρουσία νικελίου στο υπέδαφος, τα τοπικά υδατικά συστήματα θα μπορούσαν να χαρακτηρίζονται από σχετικά υψηλά φυσικά επίπεδα υποβάθρου του εν λόγω μετάλλου. Η εξόρυξη νικελίου στην περιοχή αυτή θα μπορούσε να περιλαμβάνει την απόρριψη λυμάτων εξόρυξης που περιέχουν νικέλιο σε συστήματα επιφανειακών υδάτων. Τα προϋπάρχοντα φυσικά επίπεδα υποβάθρου στα εν λόγω υδατικά συστήματα μπορούν να λαμβάνονται υπόψη από τα κράτη μέλη κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τα ΠΠΠ (της ΕΕ) για το νικέλιο. Αυτό σημαίνει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να «μειώσουν» το φυσικό επίπεδο υποβάθρου προτού καταλήξουν σε συμπέρασμα σχετικά με το αν οι συγκεντρώσεις συμμορφώνονται με το εφαρμοστέο πρότυπο ποιότητας.

— Όσον αφορά τα υπόγεια ύδατα, όταν τα φυσικά επίπεδα υποβάθρου νικελίου σε σύστημα υπόγειων υδάτων που επηρεάζεται από δραστηριότητα εξόρυξης νικελίου είναι υψηλά, αυτά θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό της τιμής κατωφλίου για τον προσδιορισμό της καλής χημικής κατάστασης των υπόγειων υδάτων.

4. **Πώς μπορεί η χρήση ζωνών ανάμειξης να συμβάλει στη διευκόλυνση της αδειοδότησης χωρίς να διακυβεύεται η επίτευξη του γενικού στόχου της οδηγίας;**

Νομικές διατάξεις:

Άρθρο 2 παράγραφος 10 και άρθρο 10 της ΟΠΥ και άρθρο 4 της ΟΠΠΠ.

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Ο πλέον απλός και οικονομικά αποδοτικός τρόπος για την εξάλειψη της ρύπανσης των υδάτων είναι στην πηγή, όπου είναι δυνατόν. Τα καθεστώτα ελέγχου της απόρριψης λυμάτων σχεδιάζονται συνήθως κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι οι συγκεντρώσεις ρυπογόνων ουσιών στον υδάτινο αποδέκτη δεν υπερβαίνουν τα ισχύοντα πρότυπα ποιότητας. Ωστόσο, λαμβάνεται μέριμνα ώστε η αραίωση να πραγματοποιείται κοντά στο σημείο απόρριψης. αυτό συμβαίνει διότι ενδέχεται να μην είναι δυνατόν για ορισμένες εξορυκτικές ή βιομηχανικές δραστηριότητες να μειώσουν τη συγκέντρωση ενός ή περισσότερων ρύπων στα λύματά τους κάτω από την τιμή του ΠΠΠ, με αποτέλεσμα υπερβάσεις των υφιστάμενων συγκεντρώσεων ρύπανσης κοντά στο σημείο απόρριψης.

Η νομοθεσία, ιδίως βάσει του άρθρου 4 της ΟΠΠΠ, επιτρέπει στα κράτη μέλη να ορίζουν αναλογικές «ζώνες ανάμειξης» παρακείμενες σε σημεία απόρριψης, εντός των οποίων γίνεται δεκτή η υπέρβαση των ΠΠΠ για έναν ρύπο από το εν λόγω σημείο απόρριψης, υπό την προϋπόθεση ότι τα συνολικά αποτελέσματα από άλλα σημεία παρακολούθησης στο υδατικό σύστημα (εκτός της ζώνης ανάμειξης) επιβεβαιώνουν ότι δεν επηρεάζουν τη συμμόρφωση του υπόλοιπου συστήματος επιφανειακών υδάτων και ότι πληρούνται ορισμένα σχετικά κριτήρια. Ως εκ τούτου, οι ζώνες ανάμειξης αποτελούν ισχυρό εργαλείο για την αντιμετώπιση νέων πηγών ρύπανσης. Όπως εξηγείται στη σχετική καθοδήγηση της Επιτροπής ([28]), προϋπόθεση για την εφαρμογή ζωνών ανάμειξης θα ήταν να διασφαλιστεί ότι λαμβάνονται όλα τα δυνατά και μη δυσανάλογα δαπανηρά μέτρα μετριασμού για την αποφυγή της υποβάθμισης της χημικής κατάστασης. Αυτό θα σήμαινε, τουλάχιστον, ότι οι φορείς εκμετάλλευσης συμμορφώνονται με τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές που εφαρμόζονται στο πλαίσιο της ΟΒΕ και, όπου είναι δυνατόν, εφαρμόζουν ακόμη αυστηρότερους ελέγχους εκπομπών προκειμένου να πληρούν τα ΠΠΠ. Η μακροχρόνια εφαρμογή της στενής σχέσης μεταξύ των απορρίψεων εγκαταστάσεων που εμπίπτουν στην ΟΒΕ και της (μη) συμμόρφωσης με τα ΠΠΠ και ο τρόπος με τον οποίο αυτό επιλύεται κατά τη διαδικασία αδειοδότησης υπάρχουν στα κράτη μέλη για πολλούς τομείς. Πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι πιθανές επιπτώσεις σε προστατευόμενες ή ευαίσθητες περιοχές (π.χ. περιοχές πόσιμου νερού).

Ενώ η νομοθεσία το προβλέπει ρητά μόνο για τις ουσίες προτεραιότητας με πρότυπο ποιότητας που καθορίζεται σε επίπεδο ΕΕ, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόζουν την ίδια αρχή και τα σχετικά κριτήρια, κατ' αναλογία, στις απορρίψεις από σημειακές πηγές των RBSP. Δεν κάνουν όλα τα κράτη μέλη χρήση αυτής της ευελιξίας, δηλαδή της δυνατότητας δημιουργίας ζωνών ανάμειξης, καθώς αποτελεί απλώς επιλογή («μπορεί») στην οδηγία. Αυτό μπορεί να παρεμποδίσει την αδειοδότηση νέων δραστηριοτήτων, ιδίως σε περίπτωση που υπάρχει σημείο παρακολούθησης κοντά στη σχεδιαζόμενη εγκατάσταση, το οποίο αναπόφευκτα θα καταγράφει υπερβάσεις ως αποτέλεσμα νέων απορρίψεων.

Παράδειγμα:

— Όταν, ως αποτέλεσμα νέας εξορυκτικής δραστηριότητας, οι απορρίψεις λυμάτων εξόρυξης σε γειτονικό σύστημα επιφανειακών υδάτων θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε υπέρβαση των ΠΠΠ για έναν ή περισσότερους ρύπους κοντά στο σημείο απόρριψης, η αρμόδια αρχή ενθαρρύνεται να ορίσει ζώνη ανάμειξης, όπου οι υπερβάσεις των ΠΠΠ για τις εν λόγω ουσίες δεν λαμβάνονται υπόψη στην αξιολόγηση της κατάστασης ή όπου δεν πραγματοποιείται παρακολούθηση, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται ότι δεν υποβαθμίζεται η κατάσταση του υδατικού συστήματος στο σύνολό του.

([28]) Για την υποστήριξη της εφαρμογής, η Επιτροπή δημοσίευσε τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές με τίτλο «Προσδιορισμός ζωνών ανάμειξης σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 4 της οδηγίας 2008/105/ΕΚ» [C(2010) 9369].

5. **Τι απαιτεί η οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα όσον αφορά την αδειοδότηση;**

Νομικές διατάξεις και σχετική νομολογία του ΔΕΕ:

Άρθρο 4 παράγραφοι 1 και 7 της ΟΠΥ.

Σχετική νομολογία του ΔΕΕ: Αποφάσεις της 1ης Ιουλίου 2015, *Weser*, C-461/13 και της 28ης Μαΐου 2020, *Land Nordrhein-Westfalen*, C-535/18.

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Το ΔΕΕ έχει ερμηνεύσει το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημεία i) έως iii) της ΟΠΥ υπό την έννοια ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται —εκτός εάν χορηγηθεί παρέκκλιση— να αρνούνται τη χορήγηση άδειας για μεμονωμένο έργο όταν αυτό μπορεί να προκαλέσει υποβάθμιση της κατάστασης συστήματος επιφανειακών υδάτων ή όταν θέτει σε κίνδυνο την επίτευξη καλής κατάστασης / καλού δυναμικού των υδάτων έως την ημερομηνία που ορίζεται στην οδηγία. Η ΟΠΥ δεν καθορίζει λεπτομερείς διαδικαστικές απαιτήσεις για την αδειοδότηση νέων έργων (όπως διαδικασίες έγκρισης, αδειοδότησης κ.λπ.), ούτε παρέχει λεπτομέρειες σχετικά με την αξιολόγηση, όπως απαιτήσεις παροχής πληροφοριών. Για λόγους απλούστευσης, οι εκτιμήσεις που σχετίζονται με την ΟΠΥ θα μπορούσαν να συνδυάζονται και να πραγματοποιούνται στο πλαίσιο εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, όταν τα έργα υπόκεινται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων βάσει διαφόρων νομοθετικών πράξεων της ΕΕ, μεταξύ άλλων βάσει της οδηγίας ΕΠΕ ([29]) και της οδηγίας για τους οικοτόπους ([30]) ([31]).

Η νομολογία ([32]) ορίζει ότι ο έλεγχος ή η «δοκιμή δυνατότητας εφαρμογής» του άρθρου 4 παράγραφος 7 της ΟΠΥ μπορεί να επαρκεί για πολλά έργα, για τα οποία μπορεί να αποκλειστεί η υποβάθμιση. Ο «έλεγχος» διασφαλίζει ότι οι αναμενόμενες επιπτώσεις του σχεδιαζόμενου έργου (συμπεριλαμβανομένων των μέτρων μετριασμού του) στα πιθανώς επηρεαζόμενα υδατικά συστήματα καθορίζονται με επαρκή βεβαιότητα (λαμβανομένης υπόψη της αρχής της προφύλαξης).

Ως εκ τούτου, πριν από τη χορήγηση άδειας, η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους πρέπει να διαπιστώσει με επαρκή βεβαιότητα ότι ένα έργο δεν θα προκαλέσει υποβάθμιση ούτε θα θέσει σε κίνδυνο την επίτευξη καλής κατάστασης / καλού δυναμικού. Η απόφαση αυτή θα πρέπει να λαμβάνεται βάσει τεκμηριωμένων στοιχείων πριν από την έναρξη του έργου. Σε πολλές περιπτώσεις, μια πρώτη διαλογή θα μπορούσε να επιτρέψει σε μεγάλο βαθμό το φιλτράρισμα και τον αποκλεισμό έργων που σαφώς δεν θα επηρεάσουν την κατάσταση / το δυναμικό των υδατικών συστημάτων.

Δεδομένου ότι το έργο θα ελεγχθεί μόνο στο στάδιο του σχεδιασμού, ο έλεγχος είναι πιθανό να πραγματοποιηθεί μέσω κρίσης εμπειρογνωμόνων με βάση τις επιπτώσεις παρόμοιων έργων στο παρελθόν και/ή μοντελοποίησης των πιθανών επιπτώσεων. Μόνο τα έργα για τα οποία αναμένεται επιδείνωση της κατάστασης θα πρέπει να αξιολογούνται σε βάθος ώστε να επαληθεύεται η συμμόρφωση με τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 7 της ΟΠΥ προτού αποφασιστεί αν το έργο μπορεί να εγκριθεί ή όχι.

Παράδειγμα:

— Εάν η αρμόδια αρχή μπορεί να καταλήξει στο συμπέρασμα, μεταξύ άλλων βάσει των πληροφοριών που συλλέγονται από τον φορέα εκμετάλλευσης, ότι ένα σχεδιαζόμενο έργο (π.χ. λόγω της εφαρμογής μέτρων μετριασμού, τα οποία θα πρέπει να αποτελούν ένα από τα εγγενή στοιχεία του) δεν αναμένεται να προκαλέσει υποβάθμιση ούτε να θέσει σε κίνδυνο την επίτευξη καλής κατάστασης/καλού δυναμικού, τότε η αρμόδια αρχή δεν χρειάζεται να επικαλεστεί το άρθρο 4 παράγραφος 7 της ΟΠΥ και να αποδείξει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4 παράγραφος 7 της ΟΠΥ και το έργο μπορεί να λάβει άδεια.

6. **Πώς προσαρμόζεται η οδηγία στις νέες δραστηριότητες βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης;**

Νομικές διατάξεις και σχετική νομολογία του ΔΕΕ:

Άρθρο 4 παράγραφος 7 της ΟΠΥ· Παράρτημα V, τμήμα 1.4.3 της ΟΠΥ.

Σχετική νομολογία του ΔΕΕ: Αποφάσεις της 1ης Ιουλίου 2015, *Weser*, C-461/13 και της 28ης Μαΐου 2020, *Land Nordrhein-Westfalen*, C-535/18.

([29]) Οδηγία 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον, ΕΕ L 26 της 28.1.2012, σ. 1.

([30]) Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7.

([31]) Για την υποστήριξη της εφαρμογής μέσω παραδειγμάτων και βέλτιστων πρακτικών, εδώ μπορείτε να βρείτε μη δεσμευτικό τεχνικό έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 4 παράγραφος 7 της ΟΠΥ.

([32]) Το Δικαστήριο αναφέρεται στην (προκαταρκτική) εκτίμηση ως προκαταρκτικό στάδιο (C-535/18) 62018CJ0535.

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Η ΟΠΥ επιτρέπει παρέκκλιση από την αρχή της μη υποβάθμισης για έργα, υπό την προϋπόθεση ότι α) το έργο εξυπηρετεί υπέρτερο δημόσιο συμφέρον, β) λαμβάνονται όλα τα εφικτά μέτρα για τον μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων· γ) δεν υπάρχουν καλύτερες περιβαλλοντικές εναλλακτικές λύσεις που να είναι εφικτές και να μην συνεπάγονται δυσανάλογο κόστος και δ) οι λόγοι εκτίθενται και επεξηγούνται συγκεκριμένα στο σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού.

Το κείμενο του άρθρου 4 παράγραφος 7 της ΟΠΥ καθιστά σαφές ότι τα κράτη μέλη μπορούν να επικαλεστούν την εν λόγω εξαίρεση και δεν θα παραβιάζουν τη νομοθεσία εάν η αδυναμία τους να επιτύχουν καλή κατάσταση υπόγειων υδάτων ή καλή οικολογική κατάσταση / καλό οικολογικό δυναμικό ή η αδυναμία τους να αποτρέψουν την υποβάθμιση της κατάστασης των *υπόγειων ή επιφανειακών υδατικών συστημάτων* συνδέεται με την έγκριση δύο τύπων έργων:

α) «νέες τροποποιήσεις των φυσικών χαρακτηριστικών των επιφανειακών υδάτων ή μεταβολές της στάθμης των υπόγειων υδάτων» ή

β) «νέες δραστηριότητες βιώσιμης ανθρώπινης ανάπτυξης».

Η έννοια των νέων «*τροποποιήσεων των φυσικών χαρακτηριστικών ενός συστήματος επιφανειακών υδάτων*» αποκλείει τις τροποποιήσεις της χημικής του κατάστασης ως αποτέλεσμα σημειακών ή διάχυτων πηγών ρύπανσης, συμπεριλαμβανομένων των άμεσων απορρίψεων ρύπων. Ωστόσο, εάν αυτές οι νέες φυσικές τροποποιήσεις μετέβαλλαν έμμεσα τις συγκεντρώσεις των ήδη υφιστάμενων ρύπων στο τροποποιημένο υδατικό σύστημα (για παράδειγμα ανάδευση μολυσμένων ιζημάτων που θα απελευθέρωναν εγκλωβισμένους ρύπους στο νερό), αυτό θα ισοδυναμούσε με έμμεση υποβάθμιση της χημικής κατάστασης στην οποία θα μπορούσε να εφαρμοστεί η εξαίρεση. Όσον αφορά την έννοια των «*μεταβολών της στάθμης των υπόγειων υδάτων*», αυτό θα συνέβαινε, για παράδειγμα, εάν μια τέτοια μεταβολή συνεπαγόταν έμμεσα την έκλυση χημικών ουσιών από στρώματα πετρωμάτων, προκαλώντας έτσι υποβάθμιση ή συμβάλλοντας σε αυξημένη συγκέντρωση υφιστάμενης ρύπανσης.

Όσον αφορά τις «*νέες δραστηριότητες βιώσιμης ανθρώπινης ανάπτυξης*», η οδηγία επιτρέπει μόνο την υποβάθμιση των *επιφανειακών υδάτων* από «υψηλή» σε «καλή» κατάσταση. Αυτό σημαίνει ότι η εξαίρεση δεν εφαρμόζεται σε έργα που θα επιδείνωναν την οικολογική κατάσταση συστήματος επιφανειακών υδάτων κάτω από «καλή». Σημαίνει επίσης ότι η εξαίρεση δεν εφαρμόζεται σε έργα που θα επιδείνωναν τη χημική κατάσταση) ([33]). Αυτό συνάγεται από το γεγονός ότι η χημική κατάσταση ταξινομείται μόνο ως «καλή» ή «κακή» και δεν υπάρχει «υψηλή» χημική κατάσταση.

Παραδείγματα:

— Στην περίπτωση νέων δραστηριοτήτων βυθοκόρησης εντός του ίδιου υδατικού συστήματος, κατά τις οποίες αναδεύονται χημικές ουσίες οι οποίες προηγουμένως δεν ανιχνεύονταν στη δειγματοληψία υδάτων επειδή θάβονταν σε ιζήματα, μια τέτοια υποβάθμιση της χημικής κατάστασης σε ένα δεδομένο σύστημα επιφανειακών υδάτων θα μπορούσε να δικαιολογηθεί υπό το πρίσμα των φυσικών εργασιών που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση της κύριας δραστηριότητας.

— Εάν οι αντλήσεις υδάτων οδηγήσουν σε μεταβολές της στάθμης των υπόγειων υδάτων που κινητοποιούν έμμεσα ρύπους, η προκύπτουσα υποβάθμιση της χημικής κατάστασης θα μπορούσε να δικαιολογηθεί.

7. **Ποιες είναι οι νέες εξαιρέσεις που θεσπίστηκαν πρόσφατα και πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην περίπτωση έργων στους τομείς της εξόρυξης και της επεξεργασίας μετάλλων ή στην περίπτωση άλλων έργων που επιδεινώνουν τη χημική κατάσταση;**

Νομικές διατάξεις και σχετική νομολογία του ΔΕΕ:

Άρθρο 4 παράγραφοι 7α και 7β της πρόσφατα τροποποιημένης ΟΠΥ.

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Η οδηγία (ΕΕ) 2026/805 εισήγαγε δύο νέες εξαιρέσεις για την κάλυψη των βραχυπρόθεσμων επιπτώσεων που επηρεάζουν τα υδατικά συστήματα και της υποβάθμισης της χημικής κατάστασης ως αποτέλεσμα της μετατόπισης ρύπων χωρίς συνολική αύξηση της ρύπανσης. Οι εξαιρέσεις αυτές θεσπίστηκαν με βάση την πρακτική εμπειρία των κρατών μελών όσον αφορά την εφαρμογή, με στόχο τη μείωση του διοικητικού φόρτου και τη διευκόλυνση της αδειοδότησης έργων, ακόμη και αν προκαλούν κάποια υποβάθμιση της χημικής κατάστασης. Αυτές οι νέες εξαιρέσεις θα διευκολύνουν ιδίως την έγκριση νέων έργων εξόρυξης ή επεξεργασίας μετάλλων.

([33]) Έχει καταρτιστεί μη δεσμευτική καθοδήγηση στο πλαίσιο της κοινής στρατηγικής εφαρμογής βάσει της ΟΠΥ «Έγγραφο καθοδήγησης αριθ. 36 Εξαιρέσεις από τους περιβαλλοντικούς στόχους σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 7».

Η ***απλουστευμένη διαδικασία για έργα που έχουν μόνο βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις στα υδατικά συστήματα*** δεν απαιτεί το έργο ή η δραστηριότητα να είναι «*υπέρτερου δημόσιου συμφέροντος*» και οι στόχοι τους να μην μπορούν να επιτευχθούν με «*άλλα μέσα, τα οποία αποτελούν σημαντικά καλύτερη περιβαλλοντική επιλογή*». Με την επιφύλαξη προκαταρκτικής αξιόπιστης εκτίμησης («έλεγχος»), μπορεί να αποφασιστεί η υλοποίηση ενός νέου έργου εάν συναχθεί το συμπέρασμα ότι οι αρνητικές επιπτώσεις του σε ένα υδατικό σύστημα δεν θα διαρκέσουν περισσότερο από ένα έτος (δηλαδή όταν επηρεάζονται χημικά ή φυσικοχημικά στοιχεία) ή περισσότερο από τρία έτη (δηλαδή όταν επηρεάζονται βιολογικά ποιοτικά στοιχεία). Ως έναρξη της εκτέλεσης του έργου θα πρέπει να νοείται η φυσική έναρξη των εργασιών. Απαιτείται εκ των υστέρων επαλήθευση για να επιβεβαιωθεί ο βραχυπρόθεσμος χαρακτήρας των επιπτώσεων. Μπορούν να χρησιμοποιούνται οι υφιστάμενες ρυθμίσεις παρακολούθησης που έχουν θεσπιστεί σύμφωνα με το παράρτημα V της ΟΠΥ. Μόνο όταν οι υφιστάμενες ρυθμίσεις παρακολούθησης ενδέχεται να είναι ανεπαρκείς, θα πρέπει να συμπληρώνονται από πρόσθετη ad hoc παρακολούθηση.

Η ***άλλη απλουστευμένη διαδικασία***, η οποία επίσης δεν απαιτεί το έργο ή η δραστηριότητα να είναι «*υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος*», ***στοχεύει*** συγκεκριμένα έργα ή δραστηριότητες που ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα την ***επιδείνωση της χημικής κατάστασης*** σε υδάτινο σύστημα ***ως αποτέλεσμα μετατόπισης υφιστάμενων μολυσμένων υδάτων ή ιζημάτων*** (δηλαδή όχι λόγω νέων απορρίψεων) από ένα σύστημα επιφανειακών υδάτων στο ίδιο ή σε άλλο, ή από ένα σύστημα υπόγειων υδάτων σε ένα σύστημα επιφανειακών υδάτων, χωρίς να προκύπτει καθαρή αύξηση του φορτίου ρύπων και υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται ορισμένοι όροι. Η μετατόπιση θα πρέπει να υπόκειται σε προηγούμενη ρύθμιση ή έγκριση και δεν θα πρέπει να υπάρχουν σημαντικά καλύτερες περιβαλλοντικές επιλογές για λόγους τεχνικής σκοπιμότητας ή δυσανάλογου κόστους. Θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα πρακτικά μέτρα, ιδίως, όπου είναι εφικτό, η επεξεργασία των υδάτων και των ιζημάτων, ώστε να ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις στο υδατικό σύστημα υποδοχής και να αποφεύγεται η αύξηση του συνολικού κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον. Η μετατόπιση μπορεί να επηρεάσει το υδατικό σύστημα υποδοχής που ήδη δεν βρίσκεται σε καλή κατάσταση όσον αφορά την πλειονότητα των ρύπων που μετατοπίζονται, ιδίως όσον αφορά τους πλέον ανθεκτικούς και βιοσυσσωρεύσιμους ρύπους που μετατοπίζονται, και η οικολογική κατάσταση ή το οικολογικό δυναμικό του υδατικού συστήματος υποδοχής δεν αναμένεται να υποβαθμιστεί σε χαμηλότερη κλάση λόγω της μετατόπισης των εν λόγω ρύπων. Τέλος, η μετατόπιση θα πρέπει να απαγορεύεται γύρω από οποιαδήποτε σημεία άντλησης πόσιμου νερού και να μην οδηγεί σε αύξηση της επεξεργασίας καθαρισμού που απαιτείται για την παραγωγή πόσιμου νερού.

Η εξαίρεση αυτή αναμένεται να διευκολύνει έργα που απαιτούν τη μετακίνηση μολυσμένων ιζημάτων ή υδάτων εντός ή μεταξύ υδατικών συστημάτων. Ως εκ τούτου, η εξαίρεση αυτή επιτρέπει στα κράτη μέλη να εγκρίνουν έργα τα οποία προηγουμένως δεν καλύπτονταν από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 4 παράγραφος 7.

Παραδείγματα:

— Η νέα διάταξη σχετικά με τις βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για τη διευκόλυνση των εργασιών κατασκευής και/ή συντήρησης, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο εξορυκτικών έργων (π.χ. γέφυρα πάνω από πλωτή οδό, υποδομή αντιπλημμυρικής προστασίας, έργα βιώσιμης στέγασης κ.λπ.) που επηρεάζουν μόνο τα χημικά και φυσικοχημικά ποιοτικά στοιχεία και τα οικολογικά ποιοτικά στοιχεία ενός συστήματος επιφανειακών υδάτων για σύντομο χρονικό διάστημα, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι προαναφερθείσες νομικές προϋποθέσεις. Αυτό μπορεί επίσης να είναι σημαντικό σε σχέση με την αξιολόγηση των δραστηριοτήτων εξερεύνησης ή τη δοκιμή νέων τεχνολογιών με βραχυπρόθεσμες μόνο επιπτώσεις. Η αρμόδια αρχή μπορεί να εφαρμόσει την εξαίρεση αυτή εάν καταλήξει στο συμπέρασμα, βάσει αξιόπιστης εκ των προτέρων αξιολόγησης (με βάση, για παράδειγμα, την προηγούμενη πείρα από παρόμοια έργα, την αξιολόγηση εμπειρογνωμόνων ή τη μοντελοποίηση), ότι τυχόν αρνητικές βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις δεν θα είναι πλέον ανιχνεύσιμες μετά την παρέλευση ενός έτους ή, για τα βιολογικά ποιοτικά στοιχεία, μετά την παρέλευση τριών ετών κατ' ανώτατο όριο από την έναρξη της εκτέλεσης του έργου.

— Η νέα διάταξη σχετικά με τη μετατόπιση της ρύπανσης θα μπορούσε να επιτρέψει την κατασκευή νέων κατοικιών, την πραγματοποίηση εξορυκτικών έργων ή την κατασκευή βιομηχανικών εγκαταστάσεων σε περιοχές με υψηλή ρύπανση, όπου, για παράδειγμα, τα ήδη μολυσμένα υπόγεια ύδατα πρέπει να αντλούνται και να απορρίπτονται σε γειτονικό σύστημα επιφανειακών υδάτων, υπό την προϋπόθεση, μεταξύ άλλων, ότι δεν προκαλείται καθαρή αύξηση του φορτίου ρύπων στο υδατικό σύστημα υποδοχής. Όπως προαναφέρθηκε, η απλουστευμένη διαδικασία που προβλέπεται στο πλαίσιο της εν λόγω εξαίρεσης δεν απαιτεί να αναγνωρίζεται ότι το έργο ή η δραστηριότητα εξυπηρετεί υπέρτερο δημόσιο συμφέρον. Ωστόσο, η αρμόδια αρχή θα πρέπει να διασφαλίσει ότι η σύνθεση των υδάτων ή των ιζημάτων που πρόκειται να μετατοπιστούν είναι γνωστή και να διασφαλίσει ότι το υδατικό σύστημα υποδοχής βρίσκεται ήδη σε κακή χημική κατάσταση όσον αφορά τους περισσότερους από τους μετατοπισθέντες ρύπους, ιδίως όσον αφορά τους πλέον ανθεκτικούς και βιοσυσσωρεύσιμους ρύπους.

— Στην περίπτωση απόρριψης ιζημάτων βυθοκόρησης από ένα υδατικό σύστημα σε άλλο, θα μπορούσε επίσης να πραγματοποιηθεί η μετακίνηση μολυσμένων ιζημάτων από ένα (τμήμα από) επιφανειακό υδατικό σύστημα σε άλλο παρά την εισροή ρύπων. Αυτό είναι σημαντικό, για παράδειγμα, σε λιμενικές περιοχές όπου οι εν λόγω δραστηριότητες διεξάγονται σε επαναλαμβανόμενη βάση. Αυτό είναι δυνατό υπό την προϋπόθεση ότι το υδατικό σύστημα υποδοχής βρίσκεται ήδη σε κακή χημική κατάσταση όσον αφορά τους περισσότερους από τους μετατοπισθέντες ρύπους.

— Ένα άλλο παράδειγμα έργων/δραστηριοτήτων που θα μπορούσαν να επωφεληθούν από την εφαρμογή της εν λόγω εξαίρεσης είναι ο καθαρισμός ενός συστήματος υπόγειων υδάτων μετά το κλείσιμο ενός ορυχείου, όπου τα μολυσμένα ύδατα αντλούνται, υποβάλλονται σε επεξεργασία όπου είναι εφικτό και στη συνέχεια απορρίπτονται σε παρακείμενο σύστημα επιφανειακών υδάτων. Αυτό είναι δυνατό υπό την προϋπόθεση ότι το υδατικό σύστημα υποδοχής βρίσκεται ήδη σε κακή χημική κατάσταση όσον αφορά τους περισσότερους από τους μετατοπισθέντες ρύπους.

8. **Ποιες άλλες δυνατότητες ανανέωσης / παράτασης των αδειών για υφιστάμενες δραστηριότητες και εγκαταστάσεις υπάρχουν στην οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα;**

Νομικές διατάξεις:

Άρθρο 4 παράγραφοι 4 και 5, άρθρο 10 και άρθρο 11 παράγραφοι 3 και 5 της ΟΠΥ.

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Σύμφωνα με το άρθρο 11 της ΟΠΥ, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να θεσπίσουν κατάλογο υποχρεωτικών ελέγχων των δραστηριοτήτων που επηρεάζουν τα υδατικά συστήματα, ώστε να επιτευχθεί συμμόρφωση με τους στόχους της οδηγίας.

Αυτό περιλαμβάνει, για παράδειγμα, την υποχρέωση των κρατών μελών να διαθέτουν σύστημα προηγούμενης κανονιστικής ρύθμισης, προηγούμενης άδειας ή καταχώρισης με βάση γενικούς δεσμευτικούς κανόνες για τον έλεγχο των απορρίψεων από σημειακές πηγές (π.χ. μεμονωμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις) που ενδέχεται να προκαλέσουν ρύπανση των επιφανειακών υδάτων.

Το άρθρο 11 της ΟΠΥ απαιτεί επίσης οι έλεγχοι αυτοί να επανεξετάζονται και να επικαιροποιούνται τακτικά. Επιπλέον, οι άδειες είναι συχνά χρονικά περιορισμένες και πρέπει να επανεξετάζονται όταν παρατείνονται.

Καταρχήν, κατά τη διενέργεια της εν λόγω επανεξέτασης ή επικαιροποίησης υφιστάμενης άδειας, δεν είναι αναγκαία η προσφυγή σε νέα προηγούμενη άδεια σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 7 της ΟΠΥ, δεδομένου ότι η δραστηριότητα υφίσταται ήδη και έχει αιτιολογηθεί και επιτραπεί κατά την πρώτη της εγκατάσταση.

Μόνο εάν η δραστηριότητα αλλάξει ή επεκταθεί ώστε να συνεπάγεται πιθανή υποβάθμιση της κατάστασης του υδατικού συστήματος, ενδέχεται να απαιτείται προηγούμενη άδεια σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 7 της ΟΠΥ. Αλλαγές ή επεκτάσεις υφιστάμενων δραστηριοτήτων, όπως και νέα έργα ή δραστηριότητες, ενδέχεται να επηρεάσουν την κατάσταση των συστημάτων επιφανειακών υδάτων (π.χ. μέσω απορρίψεων) ή των συστημάτων υπόγειων υδάτων (π.χ. μέσω μεταβολών της στάθμης που επιδεινώνουν την ποσοτική και/ή χημική κατάσταση των υπόγειων υδάτων). Όπως για όλες τις δραστηριότητες που υπόκεινται στο άρθρο 4 παράγραφος 7 της ΟΠΥ, η αρμόδια αρχή θα πρέπει να καθορίσει αν οι αλλαγές είναι τέτοιες ώστε να υποβαθμίζεται ενδεχομένως η κατάσταση και, ως εκ τούτου, να απαιτείται αιτιολόγηση σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 7 της ΟΠΥ. Αυτό μπορεί να αξιολογηθεί μέσω προκαταρκτικής αξιολόγησης ή ελέγχου.

Αυτό συνάδει με την πρόσφατη πρόταση αδειοδότησης της Επιτροπής ([34]), η οποία αποσαφηνίζει τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται σε περίπτωση αλλαγών ή επεκτάσεων υφιστάμενης δραστηριότητας.

Συμπερασματικά, οι υφιστάμενες δραστηριότητες που δεν περιλαμβάνουν σημαντικά νέα έργα υπόκεινται στους περιοδικούς ελέγχους που απαιτούνται βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 της ΟΠΥ, χωρίς να απαιτείται περαιτέρω άδεια βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 7 της ΟΠΥ.

Επιπλέον, όταν ένα υδατικό σύστημα επηρεάζεται από υφιστάμενες δραστηριότητες που εμποδίζουν την επίτευξη καλής κατάστασης, συμπεριλαμβανομένης της χημικής κατάστασης, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να κάνουν χρήση των χρονικών εξαιρέσεων δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 4 ή της εξαίρεσης που επιτρέπει τον καθορισμό χαμηλότερων περιβαλλοντικών στόχων (άρθρο 4 παράγραφος 5), με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τα κριτήρια που ορίζονται σε αυτό. Όταν οι άδειες πρόκειται να επανεξεταστούν και ενδεχομένως να επικαιροποιηθούν, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά πόσον εξακολουθούν να πληρούνται τα κριτήρια για την έγκριση των εν λόγω εξαιρέσεων.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 4, η αρμόδια αρχή μπορεί να κατανείμει την εφαρμογή των μέτρων που είναι αναγκαία για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων σε διάφορους κύκλους RBMP, έως το τέλος του 2027 ([35]). Ωστόσο, στην περίπτωση χρονικής παράτασης που βασίζεται σε «φυσικές συνθήκες» ([36]), δηλαδή όταν μπορεί να αποδειχθεί ότι έχουν τεθεί σε εφαρμογή όλα τα μέτρα για την επίτευξη καλής κατάστασης, αλλά ότι η «φύση» χρειάζεται περισσότερο χρόνο για να ανακάμψει, η χρονική παράταση μπορεί να εφαρμοστεί ακόμη και μετά το 2027. Τέλος, για τα πρότυπα ποιότητας που θεσπίστηκαν μόλις το 2013 ή το 2026, οι χρονικές παρατάσεις μπορούν να ισχύουν για έως δύο επιπλέον κύκλους RBMP (για τα πρότυπα ποιότητας που θεσπίστηκαν το 2013) ή έως έναν ακόμη κύκλο RBMP (για τα πρότυπα ποιότητας που θεσπίστηκαν το 2026), επομένως, αντίστοιχα, στο τέλος του 2039 ή στο τέλος του 2045.

([34]) Πρόταση κανονισμού για την επιτάχυνση των εκτιμήσεων περιβαλλοντικών επιπτώσεων — [COM(2025) 984 final].

([35]) Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 8 της ΟΠΥ, κάθε νέο ή αναθεωρημένο μέτρο που θεσπίζεται στο πλαίσιο επικαιροποιημένου προγράμματος πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή εντός τριών ετών από τη θέσπισή του (π.χ. έως τα μέσα κάθε κύκλου), αλλά οι επιπτώσεις μπορεί να εμφανιστούν αργότερα (για παράδειγμα, εάν η παράταση του χρόνου βασίζεται στην τεχνική σκοπιμότητα και πρέπει να διενεργηθεί μελέτη, η μελέτη θα πρέπει να ξεκινήσει στα μέσα του κύκλου, αλλά τα αποτελέσματα μπορούν να επιτευχθούν μόνο σε μεταγενέστερο στάδιο του κύκλου).

([36]) Το άρθρο 4 παράγραφος 4 της ΟΠΥ επιτρέπει στα κράτη μέλη να αναβάλουν τη συμμόρφωση έως το τέλος του 2027 για λόγους τεχνικής σκοπιμότητας, δυσανάλογου κόστους ή φυσικών συνθηκών· για τις φυσικές συνθήκες, η συμμόρφωση μπορεί ακόμη και να αναβληθεί περαιτέρω, δηλαδή όταν έχουν ληφθεί όλα τα αναγκαία μέτρα, αλλά η φύση χρειάζεται περισσότερο χρόνο για να ανακάμψει.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 5 της ΟΠΥ, τα κράτη μέλη μπορούν να επιδιώκουν την επίτευξη λιγότερο αυστηρών περιβαλλοντικών στόχων από εκείνους που καθορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της ΟΠΥ για συγκεκριμένα υδατικά συστήματα, όταν επηρεάζονται σε τέτοιο βαθμό από ανθρώπινες δραστηριότητες ή όταν η φυσική τους κατάσταση είναι τέτοια ώστε η επίτευξη των στόχων αυτών θα ήταν ανέφικτη ή δυσανάλογα δαπανηρή, υπό την προϋπόθεση, ωστόσο, ότι έχουν θέσει σε εφαρμογή όλα τα εφικτά και μη δυσανάλογα δαπανηρά μέτρα για την ελαχιστοποίηση της περαιτέρω υποβάθμισης. Αυτό σημαίνει ότι, όσον αφορά όλες τις δραστηριότητες που επηρεάζουν το εν λόγω υδατικό σύστημα, η αρμόδια αρχή έχει διασφαλίσει ότι οι άδειες επανεξετάζονται περιοδικά και, όπου απαιτείται, επικαιροποιούνται σύμφωνα με τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές και ότι εφαρμόζονται όλα τα μη δυσανάλογα δαπανηρά μέτρα μετριασμού. Πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη η απαίτηση της «συνδυασμένης προσέγγισης» για τις απορρίψεις σε επιφανειακά ύδατα σύμφωνα με το άρθρο 10 της ΟΠΥ, το οποίο υποχρεώνει τις αρμόδιες αρχές να διασφαλίζουν ότι εφαρμόζονται οι βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές και ότι διασφαλίζεται η συμμόρφωση με όλους τους ποιοτικούς στόχους και τα πρότυπα που θεσπίζονται βάσει οποιασδήποτε άλλης σχετικής νομοθεσίας της ΕΕ και επιβάλλουν αυστηρότερους ελέγχους εκπομπών, όποτε είναι αναγκαίο.

Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ορισμένες πανταχού παρούσες, ανθεκτικές, βιοσυσσωρεύσιμες και τοξικές ουσίες, όπως ο υδράργυρος, ενδέχεται να υπάρχουν στα υδατικά συστήματα ως αποτέλεσμα ιστορικών δραστηριοτήτων (παλαιά ρύπανση). Όταν δεν είναι δυνατή ή δυσανάλογα δαπανηρή η αντιμετώπιση της κληροδοτημένης ρύπανσης, μπορεί να εφαρμόζεται το άρθρο 4 παράγραφος 5 της ΟΠΥ.

Συνοψίζοντας, για τις υφιστάμενες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των εξορυκτικών δραστηριοτήτων, ενδέχεται να ισχύουν άλλες εξαιρέσεις κατά την επανεξέταση των αδειών ή εγκρίσεων. Αυτό σημαίνει ότι οι παρατάσεις των προθεσμιών πέραν του 2027 (εφόσον δικαιολογούνται από τις φυσικές συνθήκες) και οι χαμηλότεροι περιβαλλοντικοί στόχοι μπορούν να καθοριστούν υπό ορισμένες προϋποθέσεις πέραν του 2027. Διατίθεται πρόσθετη καθοδήγηση ([37]).

Παραδείγματα:

— Ένα κράτος μέλος έχει θεσπίσει μέτρα για την παύση ή τη σημαντική μείωση των απορρίψεων ή των απωλειών θρεπτικών ουσιών που συνδέονται με εξορυκτική δραστηριότητα (π.χ. διασφαλίζοντας ότι η σχετική άδεια περιλαμβάνει σχετικές απαιτήσεις). Ωστόσο, δεδομένου του χρόνου που απαιτούν οι φυσικές διεργασίες, τα μέτρα ενδέχεται να μην επαρκούν για την ανάκτηση των επηρεαζόμενων υδατικών συστημάτων έως το 2027. Τα κράτη μέλη θα επικαλούνται στο σχετικό RBMP παράταση χρόνου σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 4 και θα παρέχουν σύνοψη των μέτρων που έχουν ληφθεί και το χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή τους. Τα μέτρα επανεξετάζονται συνεχώς ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητά τους και η ανάγκη για περαιτέρω παράταση αξιολογείται στα επόμενα RBMP.

— Μια υφιστάμενη εξορυκτική δραστηριότητα απορρίπτει άργυρο για τον οποίο έχει καθοριστεί πρότυπο ποιότητας στην αναθεώρηση του 2026 με προθεσμία συμμόρφωσης το 2039. Εάν η αρμόδια αρχή διαπιστώσει ότι το πρότυπο ποιότητας δεν μπορεί να επιτευχθεί εντός της εν λόγω προθεσμίας για λόγους τεχνικής σκοπιμότητας ή δυσανάλογου κόστους, η αρμόδια αρχή μπορεί να αναβάλει την προθεσμία συμμόρφωσης έως το 2045 σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 4.

— Ένα σύστημα επιφανειακών υδάτων επηρεάζεται από την παλαιά ρύπανση από υδράργυρο και δεν υπάρχει τεχνικά εφικτό μέτρο για την επίτευξη των ΠΠΠ έως το 2027. Οι συγκεντρώσεις θα μειωθούν μόνο με αργούς ρυθμούς και θα φτάσουν σε χαμηλότερα επίπεδα (πολύ μετά το 2027) ως αποτέλεσμα της διασποράς και της αραίωσης με όμβρια ύδατα που αναμένεται να είναι λιγότερο μολυσμένα, μεταξύ άλλων χάρη στις προσπάθειες απανθρακοποίησης σε παγκόσμιο και ενωσιακό επίπεδο, στις εργασίες στο πλαίσιο της σύμβασης της Μιναμάτα και στη νομοθεσία της ΕΕ για τον υδράργυρο. Ενδέχεται να μην υπάρχουν εναλλακτικά μέτρα για τον καθαρισμό του υδατικού συστήματος ή τα μέτρα αυτά μπορεί να είναι δυσανάλογα δαπανηρά. Στην περίπτωση αυτή, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να επικαλεστούν το άρθρο 4 παράγραφος 5 και να θέσουν χαμηλότερο περιβαλλοντικό στόχο σε σχέση με τον υδράργυρο με στόχο την επίτευξη μόνο της υψηλότερης δυνατής κατάστασης.

— Μια υφιστάμενη τοποθεσία εξόρυξης κρίσιμων πρώτων υλών ή βιομηχανική δραστηριότητα λειτουργεί εδώ και δεκαετίες, με αποτέλεσμα ορισμένες επιπτώσεις στην καλή χημική κατάσταση του συστήματος επιφανειακών υδάτων. Η άδεια που ρυθμίζει τη δραστηριότητα εγγυάται ήδη ότι ο φορέας εκμετάλλευσης εφαρμόζει τα βέλτιστα δυνατά μέτρα για τη μείωση των απορρίψεων στο οικείο υδατικό σύστημα (ή, κατά περίπτωση, ότι ο φορέας εκμετάλλευσης έχει εκπληρώσει οποιαδήποτε υποχρέωση αποκατάστασης της οικείας περιοχής από προηγούμενες δραστηριότητες) και η αρμόδια αρχή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν είναι δυνατόν να εφαρμοστούν πρόσθετα μέτρα που θα ήταν εφικτά και δεν θα ήταν δυσανάλογα δαπανηρά για την περαιτέρω μείωση των εκπομπών σε επίπεδο που να μπορεί να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τα υφιστάμενα ΠΠΠ. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να επικαλεστούν το άρθρο 4 παράγραφος 5 και να θέσουν χαμηλότερο περιβαλλοντικό στόχο σε σχέση με τους εν λόγω ρύπους με σκοπό την επίτευξη μόνο της υψηλότερης δυνατής κατάστασης. Τα μέτρα επανεξετάζονται συνεχώς ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητά τους και η ανάγκη για περαιτέρω παράταση αξιολογείται στα επόμενα RBMP.

([37]) Έχει καταρτιστεί μη δεσμευτική καθοδήγηση στο πλαίσιο της κοινής στρατηγικής εφαρμογής βάσει της ΟΠΥ «Έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με τις εξαιρέσεις από τους περιβαλλοντικούς στόχους.Έγγραφο καθοδήγησης αριθ. 20 — Υπηρεσία Εκδόσεων της ΕΕ).

— Ένα υφιστάμενο ορυχείο επηρεάζει ένα κοντινό σύστημα επιφανειακών υδάτων μέσω των απορρίψεων των λυμάτων του. Το υδατικό σύστημα υπόκειται σε εξαίρεση βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 5 της ΟΠΥ. Η άδεια επανεξετάζεται με σκοπό την επέκταση της εξορυκτικής δραστηριότητας. Μετά τη χορήγηση της αρχικής άδειας, έχουν θεσπιστεί νέες τεχνολογίες επεξεργασίας λυμάτων. Για να αποφευχθεί το ενδεχόμενο η επέκταση να προκαλέσει πιθανή υποβάθμιση των επηρεαζόμενων υδατικών συστημάτων, η άδεια θα πρέπει να επικαιροποιηθεί ώστε να συμπεριλάβει πρόσθετα μέτρα μετριασμού με βάση τις νέες τεχνολογίες. Εάν, ως εκ τούτου, δεν θα υπάρξει υποβάθμιση, δεν είναι αναγκαίο να εφαρμοστεί το άρθρο 4 παράγραφος 7 στην επέκταση του τόπου εξόρυξης. Επιπλέον, η συμπερίληψη νέων τεχνολογιών θα πληροί την απαίτηση του άρθρου 4 παράγραφος 5, ώστε να διασφαλίζεται η επίτευξη της καλύτερης δυνατής κατάστασης.

Παράρτημα, μέρος Α — Ρύποι υπόγειων υδάτων που προκαλούν ανησυχία στην ΕΕ

Προθεσμία συμμόρφωσης — πιθανή χρονική εξαίρεση βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 4 της ΟΠΥ

Αριθμός καταχώρισης στο παράρτημα Ι της οδηγίας για τα υπόγεια ύδατα	Ονομασία της ουσίας	Ημερομηνία συμμόρφωσης	Πιθανή χρονική παράταση
1	Νιτρικά	2015	2027
2	Δραστικές ουσίες φυτοφαρμάκων (συμπεριλαμβάνονται αντίστοιχοι μεταβολίτες, προϊόντα αποικοδόμησης και αντιδράσεων)	2015	2027
3	PFAS	2039	2045
4	Καρβαμαζεπίνη	2039	2045
5	Σουλφαμεθοξαζόλη	2039	2045
6	Πριμιδόνη	2039	2045
7	Μη κρίσιμοι μεταβολίτες φυτοφαρμάκων (nrM)	2039	2045
8	Τριχλωροαιθυλένιο και τετραχλωροαιθυλένιο (άθροισμα των δύο)	2039	2045

Παράρτημα, Μέρος Β — Ουσίες προτεραιότητας σε επιφανειακά ύδατα

Προθεσμία συμμόρφωσης — πιθανή χρονική εξαίρεση βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 4 της ΟΠΥ

Αριθμός καταχώρισης Παράρτημα Ι της ΟΠΠΠ	Ονομασία της ουσίας	Ημερομηνία συμμόρφωσης	Πιθανή χρονική παράταση
(1)	Alachlor (αλαχλώριο)	Μεταφέρθηκε στον κατάλογο RBSP 2015 (εάν υπάρχει στο κράτος μέλος)	2027
(2)	Ανθρακένιο	Αρχικό ΠΠΠ = 2015 Αναθεωρημένο ΠΠΠ = 2021	Αρχικό ΠΠΠ = 2027 Αναθεωρημένο ΠΠΠ = 2033
(3)	Ατραζίνη	Μεταφέρθηκε στον κατάλογο RBSP 2015 (εάν υπάρχει στο κράτος μέλος)	2027
(4)	Βενζόλιο	2015	2027
(5)	Βρωμιούχοι διφαινυλαιθέρες	Αρχικό ΠΠΠ = 2015 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2013) = 2021 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2033	Αρχικό ΠΠΠ = 2027 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2013) = 2033 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2039
(6)	Κάδμιο και οι ενώσεις του (ανάλογα με τις κατηγορίες σκληρότητας νερού) (9)	2015	2027
(6α)	Τετραχλωριούχος άνθρακας	Μεταφέρθηκε στον κατάλογο RBSP 2015 (εάν υπάρχει στο κράτος μέλος)	2027
(7)	Χλωροαλκάνια C_{10-13}	2015	2027
(8)	Chlorfenvinphos (χλωροφαινβινφός)	Μεταφέρθηκε στον κατάλογο RBSP 2015 (εάν υπάρχει στο κράτος μέλος)	2027
(9)	Chlorpyrifos (Chlorpyrifos-ethyl) (χλωροπυριφός, αιθυλικό χλωροπυριφός)	Αρχικό ΠΠΠ = 2015 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2013) = 2021 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2033	Αρχικό ΠΠΠ = 2027 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2013) = 2033 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2039
(9α)	Φυτοφάρμακα κυκλοδιενίου: Αλδρίνη Διελδρίνη Ενδρίνη Ισοδρίνη	2015	2027
(9β)	DDT ολικό	2015	2027
	παρα-παρα-DDT	2015	2027
(10)	1,2-Διχλωροαιθάνιο	2015	2027
(11)	Διχλωρομεθάνιο	2015	2027
(12)	Φθαλικό δι(2-αιθυλεξύλιο) (DEHP)	2015	2027
(13)	Diuron (Διουρόνη)	Αρχικό ΠΠΠ = 2015 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2033	Αρχικό ΠΠΠ = 2027 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2039
(14)	Endosulfan (Ενδοσουλφάνη)	2015	2027

Αριθμός καταχώρισης Παράρτημα Ι της ΟΠΠΠ	Ονομασία της ουσίας	Ημερομηνία συμμόρφωσης	Πιθανή χρονική παράταση
(15)	Φλουορανθένιο	Αρχικό ΠΠΠ = 2015 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2013) = 2021 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2033	Αρχικό ΠΠΠ = 2027 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2013) = 2033 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2039
(16)	Εξαχλωροβενζόλιο	2015	2027
(17)	Εξαχλωροβουταδιένιο	Αρχικό ΠΠΠ = 2015 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2033	Αρχικό ΠΠΠ = 2027 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2039
(18)	Εξαχλωροκυκλοεξάνιο	2015	2027
(19)	Isoproturon (Ισοπροτουρόνη)	2015	2027
(20)	Μόλυβδος και οι ενώσεις του	Αρχικό ΠΠΠ = 2015 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2013) = 2021	Αρχικό ΠΠΠ = 2027 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2013) = 2033
(21)	Υδράργυρος και οι ενώσεις του	Αρχικό ΠΠΠ = 2015 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2033	Αρχικό ΠΠΠ = 2027 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2039
(22)	Ναφθαλίνη	Αρχικό ΠΠΠ = 2015 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2013) = 2021	Αρχικό ΠΠΠ = 2027 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2013) = 2033
(23)	Νικέλιο και οι ενώσεις του	Αρχικό ΠΠΠ = 2015 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2013) = 2021 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2033	Αρχικό ΠΠΠ = 2027 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2013) = 2033 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2039
(24)	Εννεϋλοφαινόλες (4-εννεϋλοφαινόλη)	Αρχικό ΠΠΠ = 2015 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2033	Αρχικό ΠΠΠ = 2027 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2039
(25)	Οκτυλοφαινόλες ((4-(1,1',3,3'-τετραμεθυλοβουτυλο)φαινόλη))	2015	2027
(26)	Πενταχλωροβενζόλιο	2015	2027
(27)	Πενταχλωροφαινόλη	2015	2027
(28)	Πολυκυκλικοί αρωματικοί υδρογονάνθρακες (ΠΑΥ)	Αρχικό ΠΠΠ = 2015 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2013) = 2021 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2033	Αρχικό ΠΠΠ = 2027 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2013) = 2033 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2039
	Βενζο(a)πυρένιο	Ομοίως	Ομοίως
	Βενζο[b]φλουορανθένιο	Ομοίως	Ομοίως
	Βενζο[k]φλουορανθένιο	Ομοίως	Ομοίως
	Βενζο[g,h,i]περυλένιο	Ομοίως	Ομοίως
	Ινδενο[1,2,3-cd]πυρένιο	Ομοίως	Ομοίως
	Χρυσένιο	2039	2045
	Βενζο[a]ανθρακένιο	2039	2045
	Διβενζο[a,h]ανθρακένιο	2039	2045
	Φλουορανθένιο	2039	2045

Αριθμός καταχώρισης Παράρτημα Ι της ΟΠΠΠ	Ονομασία της ουσίας	Ημερομηνία συμμόρφωσης	Πιθανή χρονική παράταση
(29)	Σιμαζίνη	Μεταφέρθηκε στον κατάλογο RBSP 2015 (εάν υπάρχει στο κράτος μέλος)	2027
(29α)	Τετραχλωροαιθυλένιο	2015	2027
(29β)	Τριχλωροαιθυλένιο	2015	2027
(30)	Ενώσεις τριβουτυλοκασσιτέρου ([18]) (κατιόν τριβουτυλοκασσιτέρου)	Αρχικό ΠΠΠ = 2015 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2033	Αρχικό ΠΠΠ = 2027 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2039
(31)	Τριχλωροβενζόλια	Μεταφέρθηκε στον κατάλογο των RBSPS 2015 (εάν υπάρχει στο κράτος μέλος)	2027
(32)	Τριχλωρομεθάνιο	2015	2027
(33)	Τριφλουραλίνη	2015	2027
(34)	Dicofol (δικοφόλη)	Αρχικό ΠΠΠ = 2027 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2033	Αρχικό ΠΠΠ = 2039 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2039
(35)	Υπερφθορooκτανοσουλφονικό οξύ (PFOS) και τα παράγωγά του	2027	2039
(36)	Quinoxyfen (κινοξυφαίνη)	2027	2039
(37)	Διοξίνες και παρόμοιες με τις διοξίνες ενώσεις	Αρχικό ΠΠΠ = 2027 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2033	Αρχικό ΠΠΠ = 2039 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2039
(38)	Aclonifen (ακλονιφένη)	2027	2039
(39)	Bifenox (διφενόξη)	2027	2039
(40)	Cybutryne (κυβουτρύνη)	2027	2039
(41)	Κυπερμεθρίνη	Αρχικό ΠΠΠ = 2027 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2033	Αρχικό ΠΠΠ = 2039 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2039
(42)	Dichlorvos (διχλωρβός)	2027	2027
(43)	Εξαβρωμοκυκλοδωδεκάνιο (HBCDD) ([24])	Αρχικό ΠΠΠ = 2027 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2033	Αρχικό ΠΠΠ = 2039 Αναθεωρημένο ΠΠΠ (2026) = 2039
(44)	Επταχλώριο και εποξείδιο του επταχλωρίου	2027	2039
(45)	Τερβουτρίνη	2027	2039
(46)	17α-Αιθινυλοιστραδιόλη (EE2)	2039	2045
(47)	17β-Οιστραδιόλη (E2)	2039	2045
(48)	Acetamiprid (ακεταμιπρίδη)	2039	2045
(49)	Αζιθρομυκίνη	2039	2045
(50)	Bifenthrin (διφαινθρίνη)	2039	2045
(51)	Δισφαινόλη-Α (BPA)	2039	2045
(52)	Καρβαμαζεπίνη	2039	2045
(53)	Κλαριθρομυκίνη	2039	2045

Αριθμός καταχώρισης Παράρτημα I της ΟΠΠΠ	Ονομασία της ουσίας	Ημερομηνία συμμόρφωσης	Πιθανή χρονική παράταση
(54)	Κλοθειανιδίνη	2039	2045
(55)	Δελταμεθρίνη	2039	2045
(56)	Δικλοφενάκη	2039	2045
(57)	Ερυθρομυκίνη	2039	2045
(58)	Esfenvalerate (εσφενοβαλεριανικό)	2039	2045
(59)	Οιστρόνη (E1)	2039	2045
(60)	Γλυφοσάτη	2039	2045
(61)	Ιβουπροφαίνη	2039	2045
(62)	Imidacloprid (ιμιδακλοπρίδη)	2039	2045
(63)	Nicosulfuron (νικοσουλφουρόνη)	2039	2045
(64)	Permethrin (περμεθρίνη)	2039	2045
(65)	Υπερφθοριωμένες και πολυφθοριωμένες αλκυλιωμένες ουσίες (PFAS) – άθροισμα των 25	2039	2045
(66)	Άργυρος	2039	2045
(67)	Thiacloprid (θειακλοπρίδη)	2039	2045
(68)	Thiamethoxam (θειαμεθοξάμη)	2039	2045
(69)	Triclosan (τρικλοζάνη)	2039	2045
(70)	Άθροισμα δραστικών ουσιών στα φυτοφάρμακα που παρατίθενται στον παρόντα πίνακα	2039	2045